

A Kúria a Független Rendőr Szakszervezet (ügyintéző: dr. ... jogtanácsos) által képviselt felperesnek - a dr. ... jogtanácsos által képviselt Budapesti Rendőr-főkapitányság alperes ellen megbízási díj megfizetése iránt a Fővárosi Munkaügyi Bíróságnál 9.M.4234/2009. szám alatt megindított és másodfokon a Fővárosi Törvényszék 59.Mf.636.414/2011/4. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen a felperes által előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 59.Mf.636.414/2011/4. számú ítéletét hatályon kívül helyezi, a Fővárosi Munkaügyi Bíróság 9.M.4234/2009/13. számú ítéletét - a perköltségre és illetékre vonatkozó rendelkezésekre is kiterjedően - részben megváltoztatja és kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek megbízási díj jogcímén 128.800,- Ft-ot (Százhuszonnyolcezer-nyolcszáz forintot) és ezen összegnek 2007. január 1-től a kifizetésig minden naptári félév teljese idejére az érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamatát.

Ezt meghaladóan a munkaügyi bíróság ítéletének a felperes keresetét elutasító részét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 30.000,- Ft (Harmincezer forint) első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárási részköltséget, valamint a Magyar Államnak - felhívásra - 85.000,- Ft (Nyolcvanötezer forint) együttes első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárási illetéket. A fennmaradó, le nem rótt illeték az államot terheli.

I n d o k o l á s

A munkaügyi bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes 1999. február 16-ától állt hivatásos szolgálati viszonyban a BRFK Kerületi Rendőrkapitányság ... Osztályán, főnyomozó (helyszíni szemlebizottság vezető) beosztásban. A 2004. szeptember 10-én kelt munkaköri leírása tartalmazta, hogy a felperes eseti megbízási alapján helyettesíti a technikust (bűnügyi) és ebben az esetben egy személyben lát el bizottságvezetői és technikus feladatokat. A munkaköri leírás 10. pontja előírta, hogy a nyomok rögzítéséért, kezeléséért a szemlebizottságban működő technikus felel, amennyiben azonban a bizottság egy főből áll, úgy ez a

személy köteles gondoskodni a szemlebizottsági tevékenység folyamatosságáért és szakszerűségéért. A 11. pont azt rögzítette, hogy a szemlebizottság köteles megjelenni minden olyan bűncselekmény helyszínén, ahol nyom felkutatása, rögzítése megkísérelhető, a megjelenést követően pedig minden esetben jelentést kell készítenie.

Az alperes Kerületi Rendőrkapitánysága ... Osztályán 2006-2007. évben 2 fő nyomozó (helyszíni szemlebizottság vezető) és 4 fő technikus (bűnügyi) volt állományban. A felperes 2006-ban 62 szolgálatot teljesített, amelyből 46 alkalommal járt el egyedül a helyszíni szemlén, 2007-ben 62 teljesített szolgálatellátása volt, amelyből 43 esetben járt el egyszemélyben.

A felperes a szolgálati panasza elutasítását követően előterjesztett módosított keresetében 2006. április 1-től 2007. december 31-ig terjedő időszakra megbízási díj jogcímén 515.200,- Ft és ezen összeg 2007. január 1-től a kifizetés napjáig járó kamatai megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Keresete indokolásaként hivatkozott arra, hogy a peresített időszakban az eredeti beosztása mellett folyamatosan bűnügyi technikai feladatokat is ellátott, azonban megbízási díjat nem kapott. A munkaköri leírása 10., 11., 14. és 15. pontjában rögzítettekéből következik, hogy a helyszíni szemlebizottság vezetői és a bűnügyi technikus munkakör egymástól elkülönül. Az a tény, hogy a szakmai és gyakorlati ismervek ellenére a helyszíni szemlére csak egy főt küldött az alperes és ezt írásos formában nem dokumentálta, az alperesnek felróható, a felperesnek pedig nem eshet a terhére. Álláspontja szerint önmagában ellentmondásos, hogy a jogszabály nem határozza meg a szemlebizottság létszámát, hiszen a megfogalmazás alapvetően több személy létét feltételezi.

Az alperes a kereset elutasítását kérte.

A Fővárosi Munkaügyi Bíróság a 9.M.4234/2009/13. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította és kötelezte 30.000,- Ft perköltség, továbbá 30.912,- Ft eljárási illeték megfizetésére.

Ítéletének indokolásában a lefolytatott bizonyítási eljárás alapján megállapította, hogy a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény (Hszt.) 50. § (1) bekezdése alapján a megbízás fogalmi feltétele, hogy a megbízott személy a saját beosztásához nem tartozó feladatokról (illetőleg az ideiglenesen megüresedett más beosztást, vagy a helyettesített személy beosztását) egy előre meghatározott időtartamban folyamatosan lásson el a saját beosztása mellett, vagy a helyett, amely feltétel a perbeli esetben nem valósult meg. Hangsúlyozta azt a tényt, hogy a felperes főnyomozó (helyszíni szemlebizottság vezető) beosztásban teljesített szolgálatot és

munkaköre mind a rendfokozat, mind a besorolási kategória, mind az iskolai végzettség tekintetében elkülönült a technikus (bűnügyi) munkakörtől. Ugyanakkor a felperes munkaköri leírása feladatul írta elő a bűnügyi technikus esetenkénti helyettesítését azzal, hogy ennek során egy személyben lát el bizottságvezetői és technikus feladatkört. Az erre az időszakra vonatkozó technikus munkaköri leírása szintén előírta a szemlebizottság vezető eseti megbízás szerinti helyettesítését.

A munkaügyi bíróság jelentőséget tulajdonított annak, hogy sem a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény, sem a belügyminiszter irányítása alá tartozó nyomozóhatóságok nyomozásának részletes szabályairól és a nyomozási cselekmények jegyzőkönyv helyett más módon való rögzítésének szabályairól szóló 23/2003. (VI.24.) BM-IM együttes rendelet, sem pedig a felperes által hivatkozott 1/2006. (I.11.) ORFK utasítás nem tartalmaz előírást arra, hogy a szemlebizottságnak hány főből kell állnia. Ebből következően az egyfős bizottságok működése jogszerűnek tekinthető. A munkaügyi bíróság megítélése szerint az egyfős szemlebizottságban történő felperesi szolgálatellátás nem alapozza meg a megbízási díj iránti igényt, mert a felperes nem megüresedett szolgálati beosztást látott el, illetve nem beosztása ellátásában akadályozott személy munkáját végezte, továbbá az ellátott tevékenység nem minősíthető a jogszabály által meghatározott szolgálati beosztáshoz nem tartozó feladatkörnek sem.

A felperes fellebbezése alapján eljárta Fővárosi Törvényszék az 59.Mf.636.414/2011/4. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét azzal hagyta helyben, hogy a felperest terhelő kereseti illeték összege helyesen 26.496,- Ft. Kötelezte a felperest 5.000,- Ft másodfokú perköltség, valamint 26.496,- Ft fellebbezési eljárási illeték megfizetésére.

A felperes fellebbezése kapcsán kiemelte, hogy a perben nem annak volt jelentősége, hogy az egyfős szemlebizottság működése jogszabályba ütközött-e, vagy sem. Ettől függetlenül azonban az elsőfokú bíróság jogi érvelése helytálló volt.

Kifejtette, hogy a Hszt. 50. § (1) bekezdésének értelmezése szempontjából az bírt relevanciával, hogy a felperes szolgálati beosztásához tartozó feladatkört látott-e el a peresített időszakban, amikor egyfős bizottságként eljárva a nyomok rögzítéséért és kezeléséért is felelt. Ezen alapvető kérdésnek az eldöntéséhez az elsőfokú bíróság helyesen indult ki a munkaköri leírásból, amelynek 10. pontja a nyomok rögzítését, kezelését is a felperes feladatkörévé tette abban az esetben, ha egyszemélyes bizottságként saját maga folytatja le a helyszíni szemlét. A munkaköri leírás alapján a felperes ilyenkor a szolgálati beosztásához tartozó feladatkört látott el, ezért a Hszt. 50. § (1)

bekezdésének harmadik fordulata nem valósult meg.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint, amennyiben a munkaköri leírás a hivatásos állomány tagja kötelezettségévé tesz egy adott feladatot, úgy ezen feladat ellátásáért akkor sem követelhet megbízási díjat, ha a munkaköri kötelezettségévé tett feladata más szolgálati beosztású hivatásos állományú tag munkaköri kötelezettsége is egyben. Összefoglalóan azt állapította meg, hogy a felperes munkaköri leírása tartalmazta a szemle foganatosításával kapcsolatos feladatok ellátására vonatkozó kötelezést is, ebből pedig az következik, hogy a beosztáshoz tartozó feladatköréről volt szó, amelynek ellátását a munkáltató a havi illetmény kifizetésével ellentételezte.

A felperes a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a keresetnek történő helyt adással az alperes 515.200,- Ft megbízási díj és ezen összeg kamatainak megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

Álláspontja szerint a jogerős ítélet a Hszt. 50. § (1) bekezdésének értelmezésekor nem vette figyelembe, hogy nem a munkaköri leírás, hanem a beosztás és így a munkakör alapján kerül sor a hivatásos állományú besorolásra és az illetménye megállapítására. A felperes munkaköréhez kell meghatározni a ténylegesen végzett feladatokat és ez nem fedhet le több másik beosztást. Ennek ellenkezőjét elfogadva ugyanis kiüresedne a besorolásra, az illetményre és a hivatkozott Hszt. 50. §-ra vonatkozó jogi szabályozás. A munkáltató csak egy adott beosztáson, munkakörön belül határozhatja meg a felperes munkaköri feladatait, a jogszabály által szabályozott besoroláshoz és illetményhez kötve van. Álláspontja szerint a belügyminiszter irányítása alá tartozó szervek és az önkormányzati tűzoltóság hivatásos szolgálati viszonyban álló tagjaival kapcsolatos munkáltatói jogkörök szabályozásáról, valamint e szerveknél rendszeresített hivatásos beosztások meghatározásáról szóló 11/1997.(II.18.) BM rendelet 2. számú melléklete egyértelműen rögzíti, hogy a főnyomozó és a technikus két egymástól eltérő beosztás.

A felperes hivatkozott arra is, hogy az egyfős szemlebizottság működtetése jogszerűtlen, amely következik az előzőekből, továbbá a bizottság szó értelmezéséből is. A szemlebizottság vezetői beosztás feltételez szemlebizottságot, amelynek legalább két főből kell állnia. Elfogadható lenne az, hogy esetenként elegendő egy főnek is eljárnia, azonban a felperes előre tervezetten volt egyedül beosztva a teljes szolgálatteljesítési idő 75 %-ában, ami azt jelenti, hogy nem szakmai döntések indokolták az egyfős szemlebizottság működtetést, hanem kizárólag gazdasági szempontok. Egyazon helyszínen két különböző beosztású rendőrré azért van szükség, mert feladataik eltérőek. A főnyomozó a bizonyítékok

felkutatásáért, míg a technikus azok szakszerű levételéért felelős.

A perben elsősorban annak volt jelentősége - amit a helyettesítések és a munkaköri leírások feladatai és felelősség megállapításai is alátámasztanak - hogy a két beosztás elkülönül egymástól, más tevékenységeket takar és ezért az eltérő tevékenység jog- és szakszerűségéért tartoznak felelősséggel. Ezért a bünygyi technikus feladatok nem tartoznak a szemlebizottság vezető munkakörébe (és fordítva), ily módon ha a felperesnek a bünygyi technikai feladatokat is el kellett végeznie, akkor az a Hszt. 50. § (1) bekezdése alapján értelmezhető.

A fentiekből következően a törvényszék az irányadó jogszabályhelyeket, így a Hszt. 50. § (1) bekezdését jogszerűtlenül értelmezte, ezért ítélete jogszabálysértő. A felperesi követelés jogcímét nem befolyásolja az sem, hogy az (1) bekezdés melyik fordulata alapján kéri a megbízási díj megfizetését. Álláspontja szerint a megbízási díj a megüresedett beosztás ellátására, vagy a tartósan akadályozott személy helyettesítésére tekintettel is igényelhető, mert jelen ügyben ezek is megállapíthatóak.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem részben alapos.

A felperes a felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen arra hivatkozott, hogy a helyszíni szemlebizottság vezető és a bünygyi technikus munkakörének az ellátott feladatok és felelősség tekintetében fennálló különbözősége okán - a munkaköri leírásban foglalt helyettesítési kötelezettség ellenére - jogosult a Hszt. 50. § (1) bekezdésében foglalt megbízási díjra.

Ezért az eljáró bíróságoknak elsődlegesen abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy a két beosztás együttes, egyidejű ellátása a felperes számára jelentett-e többletfeladatot.

A munkaköri leírások és a meghallgatott tanú vallomása alapján igazoltnak tekinthető, hogy bár a két munkakörhöz rendelt feladatok részben egyezők voltak, de azok egyidejű ellátása az érintett részére nagyobb leterheltséget jelentett. A szemlebizottság vezető elsődlegesen irányító, koordináló és adminisztratív munkát végez, míg a bünygyi technikus a szakfeladatokat, vagyis a nyomrögzítést, nyomkutatást látja el. A két eltérő beosztás egyidejű ellátása a tényleges feladat ellátását időben megnöveli és a felperesre a saját beosztásához nem tartozó felelősséget keletkeztetett. A két beosztás más képzettséget igényel és más besorolási osztályba tartozik, eltérő illetmény megállapításával.

Helytálló a felperes érvelése a bizottság fogalmának meghatározása körében. A szemlebizottság fogalmának meghatározása - egyértelmű jogszabályi rendelkezés hiányában - nyelvtanilag lehetséges. E szerint a bizottság valamely feladatra (alkalmilag) választott, vagy kiküldött kisebb testület (Magyar értelmező kéziszótár, Akadémia Kiadó). E meghatározásból egyértelműen megállapítható, hogy mivel a bizottság mindig egy testületet jelent, azt egy személy nem alkothatja, ezért a szemlebizottság hatáskörébe utalt, a jogszabály által meghatározott feladatok ellátása is legalább két fő részvételét feltételezi.

A másodfokú bíróság megalapozatlanul hivatkozott a munkaköri leírásban foglalt helyettesítési kötelezettségre, mint a megbízási díjat kizáró körülményre. A helyettesítés a fogalmából következően csak átmeneti jellegű lehet, a hiányzó munkatárs betegsége, vagy szabadsága idejére szólhat, de nem eredményezheti a különálló státusz ellentételezés nélküli tartós ellátási kötelezettségét. A peres iratokból megállapítható volt, hogy a felperes 2006. évben 62 szolgálatból 46 alkalommal járt el egyedül helyszíni szemlén, 2007-ben pedig a 62 teljesített szolgálatból 43 esetben járt el egy személyben.

A perben meghallgatott **H.M.**, aki a perbeli időszakban a felperessel egy helyen bűnügyi technikai feladatokat látott el, megerősítette a felperes állítását a két feladatkör, vagyis a szemlebizottság vezető és a bűnügyi technikus feladatainak különbözősége körében. A két munkakör eltérő feladatok elvégzését jelenti, mert a helyszíni szemlevezető nem végez nyomkutatást és nyomrögzítést, ezt a bűnügyi technikus végzi, amelyre a helyszíni szemlebizottság vezetőjétől kap utasítást. Eltérő a két munkakör felelősségi rendszere is, mert a bűnügyi technikus a nyom szakszerű rögzítéséért, a szemlebizottság vezető pedig a helyszíni szemle jogszzerű lebonyolításáért felel. A perben rendelkezésre álló, a felek által sem vitatott egyedüli szolgálatellátás arányából, továbbá a meghallgatott tanú vallomásából megállapítható, hogy a felperes, mint helyszíni szemlebizottság vezető 2006. és 2007. évben saját beosztása ellátása mellett végezte a bűnügyi technikai feladatokat is, ezért a Hszt. 50. § (4) bekezdésében foglalt megbízási díj iránti igénye megalapozott.

Az összecszerűség elbírálása során azonban figyelembe kellett venni, hogy a két munkaköri feladat részben egyező volt. Mivel a helyszíni szemlebizottság vezető a helyettesítése során a nyom rögzítése körében végzett többletfeladatokat, amely a helyszíni szemle időtartamát meghosszabbította, ezért az adott esetben a Hszt. 50. § (4) bekezdésében foglalt megbízási díj mértéke az illetményalap 25 %-ában volt megalapozott. Ez az összeg arányosan kompenzálja az eredeti beosztáshoz nem tartozó többletfeladatok ellátását.

A fentiek alapján a Kúria a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján a Fővárosi Törvényszék jogerős ítéletét hatályon kívül helyezte, a Fővárosi Munkaügyi Bíróság ítéletét részben megváltoztatta és kötelezte az alperest 128.800,- Ft megbízási díj és ezen összeg 2007. január 1-től járó kamatai megfizetésére. Ezt meghaladóan a munkaügyi bíróság ítéletének a felperes keresetét elutasító részét helybenhagyta.

A Kúria perköltségről a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján döntött.

A túlnyomórészt pervesztes felperes a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján a pervesztesség arányában köteles megfizetni az első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárás illetékét, míg a fennmaradó le nem rótt illetéket az IM rendelet 14. §-a értelmében az állam viseli.

Budapest, 2013. május 29.

dr. Stark Marianna s.k. a tanács elnöke, Szolnokiné dr. Csernay Krisztina s.k. előadó bíró, Sipőczné dr. Tánczos Rita s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

bíróági tisztviselő